

Lektionsplanering

Årskurs: Årskurs 6

Ämne: Svenska

Tema: Talspråk och skriftspråk

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Utveckling och användning av språket i olika sammanhang, både i tal och skrift.	Eleven kan medverka i samtal och diskussioner.
Skillnader mellan talspråk och skriftspråk i olika sammanhang.	Eleven kan uttrycka sig skriftligt i olika genrer och anpassa språket efter syfte och mottagare.

[Källa: Lgr 22, Svenska, Åk. 4-6]

Lärarledda instruktioner

- 1. Introduktion till talspråk och skriftspråk (10 min)**
 - Förklara vad talspråk är och ge exempel på typiska kännetecken.
 - Diskutera vad skriftspråk är och jämför med talspråk.
 - Visa exempel på hur en mening kan se olika ut i talspråk och skriftspråk.
- 2. Skillnader och likheter (15 min)**
 - Dela in klassen i grupper och låt dem diskutera skillnader och likheter mellan talspråk och skriftspråk.
 - Be grupperna att tänka på exempel som de använder i sin vardag.
- 3. Gemensam diskussion (10 min)**
 - Sammanfatta gruppdiskussionerna.
 - Jämför resultat och skapa en gemensam lista över skillnader och likheter.
- 4. Praktisk övning (15 min)**
 - Ge eleverna en text och be dem skriva om den i talspråk.
 - Diskutera vilken typ av språkbruk som är mer effektivt för olika syften.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på

lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Talspråk:** Det språk vi använder när vi pratar direkt med varandra.
- **Skriftspråk:** Det språk vi använder när vi skriver ner våra tankar och idéer.
- **Skillnader:** Talspråk är mer informellt och innehåller ofta dialektala uttryck, medan skriftspråk är mer grammatiskt korrekt.
- **Anpassning:** Att använda rätt språkform beroende på sammanhanget och mottagaren är viktigt för att kommunicera tydligt.
- **Språkliga regler:** Talspråk och skriftspråk följer olika regler som kan påverka hur vi uppfattar information.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Talspråk	Det språk vi använder när vi talar.	Härstammar från germanska språk.
Skriftspråk	Det språk vi använder när vi skriver.	Härstammar från germanska språk.
Dialekt	En variation av ett språk som talas i ett visst område.	Från grekiska "dialektos" som betyder "sätt att tala".
Formellt språk	Språk som används i officiella eller akademiska sammanhang.	Från latin "formalis" som betyder "form".

Diskussionsfrågor

- A. Hur kan talspråk och skriftspråk påverka hur vi uppfattar varandra?
- B. Vilka situationer är det mer lämpligt att använda talspråk istället för skriftspråk?
- C. Hur skulle våra liv se ut om vi endast hade talspråk och inget skriftspråk?

Aktiviteter

Eleverna delas in i små grupper för att skapa en kort teaterpjäs där de använder både talspråk och skriftspråk. De ska först skriva ner sin berättelse och sedan framföra den inför klassen. Det ger en praktisk förståelse för skillnaderna mellan hur vi talar och skriver.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad är talspråk?	Talspråk är språk vi använder när vi pratar.

Vilka är de främsta skillnaderna mellan talspråk och skriftspråk?	Talspråk är ofta mer spontant och informellt, medan skriftspråk är mer korrekt och strukturerat.
När använder vi skriftspråk?	Vi använder skriftspråk när vi skriver brev, rapporter eller mail.
Ge ett exempel på en situation där talspråk används.	Att prata med en vän.
Hur påverkar vår dialekt hur andra ser på oss?	Vår dialekt kan påverka första intrycket och associeras ofta med bakgrund eller kultur.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en text där de jämför talspråk och skriftspråk utifrån sina egna erfarenheter och observationer. Texten ska vara minst en A4-sida och innehålla exempel på situationer där de själva har använt dessa språkkunskaper.

Citat

“Språket är den främsta skillnaden mellan människan och djuret.” – Emil Zola. Detta citat klargör vikten av språk i vår kommunikation och hur både talspråk och skriftspråk formar våra mänskliga upplevelser.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word – Skapar ett dokument.
- □ PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)